

Saksframlegg og innstillinger til Engerdal fjellstyres møte 15.12.20.

Sak 84.20	Ark 012.1	
Godkjenning av innkalling og sakliste for møtet.		

Sak 85.20	Ark 012.1	
Godkjenning av møtereferat fra møtet den 10. november 2020.		

Sak 86.20	Ark 137	<i>Saksbeh.: OOps</i>
Søknad om bidrag: Investering i frysekonteiner – Beapma AS		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad med vedlegg datert 9/10-20.
- Oversikt over disponerte midler i Bidragsbudsjettet for 2020.
- Bidragsbudsjett 2020 inkl regler

Bakgrunn.

Beapma AS søker Engerdal fjellstyret om et bidrag på kr 80 500,- for investering i frysekonteiner. Beapma AS er et forholdsvis nytt selskap med røtter i reindriftsnæringen i Engerdal. De driver med videreforedling av reinkjøtt ved tørking og røyking, og har så langt fått positive tilbakemeldinger på sine produkter. De ser en økende etterspørsel etter deres produkter og har behov for å utvikle bedriften for å møte denne etterspørselen. Som all annen matproduksjon må et slikt anlegg oppfylle de krav som finnes for næringsmiddelhygiene.

Investering i frysekonteiner vil muliggjøre bedre lagring av produkter. I tillegg pekes det i søknaden på muligheten som ligger i videresalg av reinskinn. Avsetningen av slike har blitt endret som følge av pågående pandemi. Det vises til søknad for ytterligere detaljer om prosjektet og selskapet.

Fjellstyret behandlet i sak 74.20 søknad fra Beapma AS om investering i ny tørkebu.

Engerdal fjellstyre står relativt fritt til å benytte overskudd av fjellkassa, og kan dersom overskuddet er større enn det som trengs for tiltak på allmenningen gi tilskudd for å styrke næringsgrunnet i allmenningsbygder, jfr Fjellevens §11. Fjellstyret har vedtatt et eget Bidragsbudsjett med regler for 2020, se sak 85.19. Reglene gir retningslinjer for hvor mye penger som kan disponeres til næringsformål og hvor mye som kan disponeres til allmenntilretteleggelse, samt regler for hvordan tildeling skal skje og hvor store bidrag som kan ytes.

Administrasjonens vurdering.

I bidragsbudsjettet 2020 inkl. regler defineres denne søknaden som et næringstiltak innenfor reindriftsnæringen. Tiltaket kan også sees på som et samarbeid mellom to sijeandeler. Av søknaden framgår både kostnadsoverslag og finansieringsplan.

Administrasjonen anser at denne type tiltak som resulterer i lokal videreføring av lokale råvarer, gir en fordelaktig verdiskaping lokalt. Det har vært en stor utvikling i lokalproduserte matvarer de seinere åra, og inntrykket er at det er blitt en større bevissthet hos forbrukerne om hvordan mat blir produsert og det er økende interesse for lokalproduserte og unike produkter. Sett i forhold til det er dette en spennende satsing.

Fjellstyret har de siste åra heller ikke delt ut så veldig mye tilskudd fra bidragsbudsjettet til tiltak innenfor reindriftsnæringen, rett og slett fordi det ikke har vært søknader. På så vis er denne søknaden positiv, og viser at de lokale produsentene er fremtidsorienterte og interessert i å utvikle egne unike produkter.

I år er «Disponibelt bidrag» for næring Reindrift pr 01.01.20. kr 180 000,-. Det forelå til fjellstyrets novembermøte to ulike søknader innen næring Reindrift i Bidragsbudsjettet. Begge søknadene ble innvilget, og det gjenstår derfor kr 58 200,- innenfor rammen i Bidragsbudsjettet for 2020.

Administrasjonen bedømmer tiltaket til å falle inn under målsettingen med bidragsbudsjettet og råder fjellstyret til å stille seg positive til søknaden. Søknadsbeløpet er imidlertid høyere enn gjenstående beløp i budsjettet. Administrasjonen innstiller derfor på å gi et bidrag på kr 58 200,-. Dersom fjellstyret finner å kunne innvilge søknaden i sin helhet, må det gjøres vedtak om utvidelse av ramma, jfr reglens pkt 17.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Beapma AS gis et bidrag på kr 58 200,- for 2020 for investering i frysekonteiner som omsøkt. Beløpet anføres næring reindrift i fjellstyrets bidragsbudsjett.
2. Frist for gjennomføring og utbetaling av tilskudd skjer etter retningslinjer i «Bidragsbudsjett 2020 inkl. regler».

Sak 87.20	Ark 111	Saksbeh.: OOps
Drifts- og investeringsbudsjett 2021		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til drifts- og investeringsbudsjett 2021.
- Regnskapsutskrift pr 31.10.20.
- Prognose pensjon 2021.
- Lønnsberegning 2021.

Bakgrunn.

Driftsbudsjettet:

Driftsbudsjettet legger rammene for den daglige driften og virksomheten i Engerdal fjellstyre. Tradisjon tro og i henhold til «Reglement, retningslinjer og stillingsbeskrivelser for Engerdal fjellstyre», legger daglig leder fram driftsbudsjett for styret.

Det er tidligere gitt rammer for hvordan driftsbudsjettet skal utformes. Fjellstyret har gjennom vedtak (se sak **58.09, 60.10 og 51.12**) satt rammer for hvor mye driftsbudsjettet kan økes fra år til år ved bruk av s.k. «deflator» som brukes i kommunal sektor. For 2020 er denne deflatoren 2,7 %. Deflatoren beskriver hvor mye en bør beregne i kostnadsøkning fra år til år, der både kostnadsøkning for varer og tjenester er tatt med i beregningen, sammen med forventet lønnsvekst. Disse verdiene er så vektet i forhold til hverandre i beregning av deflatoren.

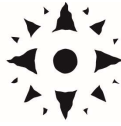
Videre setter vedtak i sak **58.09** mål om at driftsbudsjettet bør legge opp til 10 % årlig overskudd. Dette er rammene som administrasjonen har lagt til grunn i arbeidet med budsjettforslaget. I tillegg har det vært en målsetting å ha et realistisk budsjett. Det er derfor gjort visse justeringer basert på erfaringstall hentet fra regnskapet i 2019, samt delregnskapene i 2020. For øvrig bygger forslaget til budsjett på den kontoplan som er brukt tidligere.

Engerdal fjellstyre er et stort fjellstyre sett til areal og virksomhetsnivå. År med nøktern økonomisk tankegang og disponeringer har gjort at fjellstyret i Engerdal er i en litt spesiell situasjon sammenlignet med mange andre fjellstyret ved at økonomien må sies å være solid. Denne tilstanden har ikke kommet av seg selv, og skal den vedvare må det fortsatt holdes fokus på å opprettholde en sunn økonomisk virksomhet.

Regnskapsmessig viser perioden fram til og med 31. oktober følgende hovedtall:

Driftskostnad pr avdeling	2020	2019	2018	2017	2016
1-Interimsavd lønn	2 949 075	3 368 000	3 027 000	2 816 000	2 839 000
3-Administrasjon*	986 705	1 059 000	1 099 000	1 027 000	1 140 000
4-Fiskeanlegg	156 676	154 000	109 000	167 000	142 000
5-Jakt/fiske/grunnutnytting	1 023 416	1 276 000	1 105 000	1 084 000	549 000
9-Koier og buer	163 862	90 000			

*Bidragsbevilgninger ikke medregnet.

Når det gjelder inntekter så begynner en nå i månedsskiftet november/desember å få en viss oversikt, men ikke fullstendig og endelig. Sammenlignet med budsjetterte inntekter for inneværende år (kr 7 308 000,-), så kan en se noen trekk som sannsynligvis vil gi utslag på årsregnskapet. Inntekter fra fiskekortsalg og tjenestesalg ser ut til å bli omtrentlig som budsjettert. Inntekter fra jakt er det for tidlig å si noe sikkert om. Inntekter fra koieutleie ser ut til å bli høyere enn budsjettert. Ved vurdering av inntekter må en ta i betraktning den spesielle våren og sommeren som har vært. Fjellstyret stengte f.eks sine koier for utleie før påske, og disse ble ikke åpnet igjen før omkring 1. juni. Dette medførte at forventet utleie rundt påske uteble.

På kostnadssiden ser en at det pr 31.10 er tilfredsstillende kostnadskontroll. Målt mot periodisert budsjett pr 31.10.20, ser en at på kostnadssiden er det god kontroll for alle avdelinger. Det er imidlertid et overforbruk på lønnsmidler samlet sett på om lag kr 38 000,-, men dette veies opp av innsparinger på andre utgiftsposter.

Det er pr 31.10 fortsatt en del usikkerhetsmomenter i forhold til endelig regnskapstall, men totalt sett er daglig leders vurdering er at det meste tyder på at fjellstyret når de budsjetterte hovedmål for 2020 når det gjelder kostnadssiden.

Det framlagte forslaget til budsjett for 2021 har i seg en liten kostnadsøkning på kr 39 000,-. Dette tilsvarer en kostnadsøkning på om lag 0,6 %, og er da en innsparing i forhold til bruk av deflator på 2,7 %. Dette er gjort for å balansere lavere forventet inntekt på visse områder. Det er budsjettert med inntekter på kr 7 352 000, noe som tilsvarer en økning på 0,6%.

Budsjettet har et overskudd på kr 670 000,-, noe som tilsvarer et overskudd på i overkant av 10 %. Budsjetteringen er gjort med mål om at driftsbudsjettet som styringsdokument skal være realistisk. Det er unektelig meget stramt, og det er ikke rom for uforutsette kostnader, optimal bemanning sommerstid eller innsatser utover det aller nødvendige.

Fjellstyret har under våren samt i august behandlet flere saker vedrørende fjellstyrets økonomi. Bl.a. har budsjetterte lønnsmidler vært vurdert opp mot faktisk behov. For å lettere kunne analysere behov og lettere å vise konsekvenser, er det i forbindelse med budsjetteringen for 2021 gjort en endring av budsjettets oppbygging. Mens lønnskostnader tidligere har framgått under flere ulike avdelinger, er de nå samlet under en ny avdeling 1. Dette gjør også beregningen av behovet for lønnsmidler enklere og viser fjellstyrets samlede kostnader på en tydeligere måte.

Kjøpet av skogshusvær medførte at budsjettet for 2019 ble justert ved at det ble tatt inn en ny avdeling 9, der alle inntekter og utgifter knyttet til koier og buer er samlet. På det viset vil en lettere kunne følge med på hvordan økonomien knyttet til disse vil utvikle seg. Samtidig har kjøpet konsekvens for budsjettets samlede volum. Det er fortsatt knyttet litt spenning til hvordan budsjettet er i forhold til faktiske inntekter og utgifter ettersom driften kommer inn i en driftsfase og ting går seg til.

I løpet av siste året er det gjort prisfastsettelse på koiene, samtidig med at 6 nye objekt (Nymokoia, Vesterøya, Elvåsvollen, Stenvika, Sorksjøen og Tjønnodden) er gjort tilgjengelige for allmennheten gjennom inatur.no. I 2021 er det planlagt at ytterligere 2 objekt (Brenthaugen og Sveenkoia) skal klargjøres. Økningen i antallet fjellstyrekoi som leies ut, medfører en viss usikkerhet i forhold til budsjettets realisme. I forbindelse med

budsjetteringen er det viktig å minne om at koiekjøpet ikke bare medfører mulighet for økte inntekter, men også kostnader i form av vedlikehold og behov for økt arbeidsinnsats. Det er tidligere beskrevet (sak 101.18) at en kan påregne om lag 120 dagsverk årlig for å drifte fjellstyrets utleiebuer gjennom året (ved, storvask 1 gang pr år, tilsyn og småfiks). Dette er i utgangspunktet tenkt dekket gjennom økt bruk av sommervikarer/sesongoppsyn, men også noe økt egeninnsats.

Utover dette, er det også gjort justeringer innenfor og mellom hver av de andre avdelingene basert regnskapstall for de seineste regnskapene.

Investeringsbudsjettet:

Investeringsbudsjettet synliggjør kjøpet av skogshusvær fra Statskog Sf ved at det er skissert innkjøp av eiendeler til visse objekt som skal avskrives. Dette var også skissert for 2020, men men det gjenstår ennå visse investeringer på noen av objektene.

Administrative vurderinger.

Driftsbudsjettet

I forhold til inneværende år er budsjettet stort sett framskrevet på mange poster, mens noen poster innenfor rammen er justert noe basert på erfaringstall fra regnskap. Utgiftene er derfor totalt sett innenfor det som er forutsatt i tidligere nevnte styringsvedtak.

Det er i forslaget til driftsbudsjett 2021 lagt opp til omtrentlig samme virksomhetsnivå som i år med tanke på bemanning og aktivitet. 2020 har på mange vis vært et spesielt år, og det er dels pga den økonomiske situasjonen og dels p.g.a. koronapandemien vært et år på «lavgir» i forhold til mye av virksomheten. Bruken av sommervikar/ekstrahjelp har vært på et absolutt minimum. Dette har medført at det ikke har blitt utført skjøtseloppgaver i allmenningen utover det aller mest nødvendige og oppsynsvirksomheten har vært minimal. Dessverre gir de budsjettmessige forutsetninger heller ikke rom for en mer normalisert drift i 2021. Helst skulle kostnadsnivået vært såpass at det hadde muliggjort noe mer bruk av sommervikar. Men hensynet til interne budsjetteringsregler og det faktum at vi må ta høyde for at inntektene ikke øker like mye som de gjorde en periode, gjør at det i praksis blir et budsjett som krymper. En må derfor også fokusere på inntektssiden i åra som kommer, og ikke bare fokusere på å holde kostnadene nede.

Forslaget til budsjett for 2021 muliggjør kun begrenset sommervikar/ekstrahjelp. Dette vil i praksis medføre at kun nødvendige og løpende skjøtseloppgaver må prioriteres. Optimalt hadde vært at budsjettet kunne styrkes slik at en kunne knytte til seg noe mer bemanning for å jobbe med koiene.

Som nevnt vil det være behov for en god del vedlikehold, utbedringer og bytte av inventar (ovner, senger, husgeråd m.m) i de koiene som klargjøres. Noen av objektene vil kreve såpass mye vedlikehold av det er behov for å leie inn ekstra kompetanse og arbeidskraft for å gjennomføre det. En del av arbeidet må tas over flere år. Pr. i dag har fjellstyret 9 koi som leies ut gjennom inatur.no, mens ytterligere 2 vil være klare i løpet av vår/forsommeren 2021.

Totalt vil da fjellstyret ha 11 buer for utleie til sommersesongen starter. I tillegg kommer en bu som det er inngått avtale om langtidsutleie av, men der ny leieperiode ikke er avklart.

Da en ikke fullt ut kjenner investeringsbehov og tidspunkt for når de mest arbeidskrevende objektene vil være klare, vil budsjetteringen av avdeling 9 være krevende noen år framover.

Fjellkassa har en sunn og god økonomi etter lang tid med driftsoverskudd. Likevel er det viktig å være klar over at de økonomiske utsiktene for fjellstyret har endret seg noe de siste årene som følge av stor lønnsvekst og betydelig generell prisvekst. Frem til nå har Engerdal fjellstyre høvelig godt klart å kompensere for kostnadsøkningen med tilsvarende økning i inntekter. Dette er imidlertid utfordrende, en generell økonomisk utfordring mange av landets fjellstyrer merker særdeles godt.

Tidligere års regnskap har vist med tydelighet at kostnadene knyttet til pensjonsordningen kan være utfordrende. Dette er en utfordring mange fjellstyrer har. Lovendring medfører også behov for en omlegging av pensjonsordningene i fjellstyrene. NFS jobber derfor for å få til nye ordninger og betingelser med pensjonsleverandører. Foreløpig er det lite ny informasjon som er gått ut, og det mest fornuftige er derfor å forholde seg til de prognosene som vår leverandør KLP gir.

På samme vis er det for noen år siden jobbet med å se på mulighetene for felles forsikringsordninger. Dette arbeidet har resultert i at våre forsikringskostnader har blitt noe redusert ved bytte av forsikringsleverandør.

Også lønnskostnadene utgjør en stor del av budsjettet. Et scenario over tid der lønnsveksten er høyere enn deflatoren (noe som har vært tilfelle i et flertall år), vil medføre at andelen av driftsbudsjettet som går med til lønn øker. Dette betyr videre at andre driftskostnader må holdes konstant eller reduseres for at en skal kunne opprettholde samme aktiviteten. Dessuten reduseres marginene i budsjettet. Sammen med målsettingen om minimum overskudd, resulterer dette i at budsjetteringen er krevende. Hvilket lønnsoppgjør det blir til neste år vet vi ikke nå, men en kan konstatere at oppgjøret for 2020 ikke er høyere enn deflatoren som er lagt til grunn i budsjettforslaget.

I den daglige driften har fjellstyret et konstant fokus på å holde kostnadene nede. Med forslag til driftsbudsjett for 2021, der marginene er stramme, er det ekstra viktig å fortsatt ha et slikt fokus.

Inntekter knyttet til storvilt (elg, rådyr, bever) er betydelige og da spesielt inntektene fra elgjakt. Her følger prissettingen lønnsutviklingen. Det har derimot vært en reduksjon i avskyting, og det er heller ikke utsikter til at avskytingen kan økes de nærmeste åra. Et annet forhold som det for så vidt er tatt forvaltningsgrep i forhold til, er de lave vektene som preger deler av statsallmenningen. Dette gjør at inntektene blir lavere sjøl om prisene justeres årlig. På samme vis var det bra med rådyr noen år, men en snøvinter i 2017/18 kombinert med fôringsforbud, desimerte stammen en del, og det selges nå færre kort. På samme vis som for småviltjakt vil inntektene avhenge av bestandsstørrelsen. Fjellstyret må opptre som en ansvarlig forvalter og hensynet til bærekraftig forvaltning må komme før ønsket om høye inntekter. Det er i budsjettet forsøkt å ta hensyn til disse forholdene som påvirker inntektssiden. Opplegget med avskytingsnivå, prissetting m.m. for både elg-, rådyr og

beverjakt vil som tidligere år bli bestemt litt inn i neste budsjettår, siden en ikke har alle vurderinger klare nå før jul.

Fjellstyret har også hatt betydelig inntekter fra Rendalen Renselskap de siste 4 regnskapsår. Det er imidlertid knyttet en del usikkerhet til hvorvidt renselskapet kan utbetale slike beløp hvert år. Selskapet forvalter en ressurs som varierer i antall av ulike årsaker. I år har det igjen vært ulveforekomst i området, og det er i skrivende stund ikke klart hvilken effekt det har hatt. Det er sannsynlig at det i 2021 ikke vil være grunnlag for utbetaling av beiteleie, noe som medfører bortfall av en betydelig inntektspost.

Fiskekortinntektene er den viktigste enkeltinntekten for fjellstyret. Etter en nedgang i 2018 har disse inntektene vært omtrentlig på samme nivå. Det ser foreløpig ut til at salget har tatt seg opp noe i år, til tross for pågående korona-pandemi. Administrasjonens hensikt er uansett å foreta markedsføringsmessige grep i 2021 slik at en selger mer fiskekort.

Tjenestesalg er en annen inntektspost som har økt markant de siste åra, med mer enn en dobling i løpet av siste 6 regnskapsår. Det er for kommende år ikke ventet at disse vil øke markant, og det foreslås derfor en framskriving av tidligere budsjettering. Vårt tjenestesalg har også en såpass stor omfatning at det er tidsmessig vanskelig å ta på seg oppdrag av en viss varighet uten at en knytter til seg mer personell i perioder. Det finnes en grense hvor mye tjenester en kan selge med dagens bemanning, uten at det går utover egne gjøremål og saksbehandling. Det er allikevel ikke uinteressant å vurdere forespørsler som måtte komme. Ved å fortsatt fokusere på å utvikle tjenestesalget, kan dette muliggjøre en større bruk av sommervikarer eller øke deltidsstillinger for kortere perioder

Ellers er det litt usikkerhet rundt budsjetteringen av Finansinntektene. Det er neppe utsikter til snarlig høyrer rente på bankinnskudd i 2021. De siste åra har det derfor egentlig vært en overbudsjettering av finansinntekter. Samlet sett har fjellstyret ikke hatt problem med å nå sine inntektsmål, så en justering av denne budsjettposten er mer av «kosmetiske art». Posten er i forslaget justert noe ned for 2021 for å dempe effekten av tidligere overbudsjettering noe.

Det er i tidligere saksutredninger til budsjettbehandlingene i fjellstyret pekt på en del innsatser som kan gjøres for å kompensere for å styrke inntektsgrunnlaget. Det har bl.a. vært pekt på at fjellstyret gjennom NFS jobber for at mer av grunneierinntektene tilfaller fjellstyret og at refusjonsordningen styrkes. Fjellstyret bør allikevel jobbe videre med spørsmålene rundt grunneierinntektene og refusjonsordningen. I regnskapsåret 2019 utgjorde refundert beløp 24,6% av totale refunderbare utgifter.

Investeringsbudsjett:

Fjellstyret fikk forespørsel om å ta imot rogn fra Vænerlaks for noen år tilbake. Prosjektet er hittil ikke realisert, og vår investering foreslås derfor tatt ut for 2021. Skulle det aktualisere seg, bør fjellstyret stille seg positive til det. Skulle en slik forespørsel komme, kan tiltaket tas inn i investeringsbudsjettet igjen etter eget vedtak.

Det foreslås derfor ingen store investeringer i 2021 utover noe utsyr til koiene, bl.a innkjøp av båt og fornyelse av en del inventar m.m.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Det framlagte forslaget til driftsbudsjett 2021 vedtas medfølgende presisering og tillegg:
  - a. Fjellstyret behandler småviltjakt for 2021 i egen sak på nyåret. Budsjettpost 5-3121 justeres under denne behandlingen hvis det viser seg nødvendig.
  - b. Fjellstyret behandler lokale bestemmelser, høstingsnivå m.m. for elgjakt 2021 i egen sak på nyåret. Det samme gjelder for opplegget rundt rådyrjakta. Budsjettpost 5-3130 justeres under denne behandlingen hvis det viser seg nødvendig.
2. Forslag til investeringsbudsjett for 2021 vedtas med de rammer som foreslått. Daglig leder gis fullmakt til å justere avskrivinger konto 9-6010 ihht gjeldende avskrivningsregler dersom det blir behov for investeringer som skissert knyttet til koier og buer.
3. Fjellstyrets administrasjon har fullmakt til å overføre midler fra en budsjettpost til en annen innen hvert hovedavsnitt når budsjettbalansen ikke endres.
4. Daglig leder gis fullmakt til å engasjere inntil 2 stk sommervikarer/sesongoppsyn i 2021 (inntil 16 ukesverk) under forutsetning av budsjettmessig dekning. Dels for å dekke opp løpende behov i forbindelse med ferieavvikling og dels for å dekke opp behov knyttet til drift og opprusting av utleiekoier.

Sak 88.20	Ark 111/137	Saksbeh.: <i>Oops</i>
Bidragsbudsjett 2021		

Saksdokumenter vedlagt:

- Forslag til bidragsbudsjett 2021.
- Oversikt over disponerte midler Bidragsbudsjettet 2020.
- Evaluering av bidragsbudsjett: Høringsinnspill.

Bakgrunn:

Engerdal fjellstyre har siden 2004, med hjemmel i fjellovens § 11, vedtatt et eget bidragsbudsjett - en tilskuddsordning for (...) *å styrkje næringsgrunnlaget i dei bygdene som har rett til allmenningsbruk.*” Gjennom tilskuddsordningen har fjellstyret delt ut betydelige midler til utvalgte hovedsatsingsområder på statsallmenningen, som storfehold, småfehold, reindrift, næringsfiske og reiseliv. Det har også i samme periode blitt delt ut midler til en rekke allmenntilgode formål.

Fjellstyret har også som målsetting å evaluere ordningen med Bidragsbudsjett en gang i hver fjellstyreperiode. Det er derfor i høst gjennomført en høring der næringsorganisasjonene er tilskrevet og bedt om innspill. Videre er evalueringen kunngjort på fjellstyrets hjemmeside slik at alle meningsberettigede kan komme med innspill til ordningen. Fjellstyret har mottatt 4 høringsvar ved fristens utløp, se vedlegg.

Bidragsbudsjettet har vært gjenstand for en del debatt i fjellstyret. Slik det framstår i dag, har det ett sett med regler, og en definert ramme. I tillegg er det retningslinjer for tildeling og utbetaling. Det er også satt en søknadsfrist og ordningen blir annonsert på fjellstyrets hjemmeside og i lokalpressen.

Bidragsbudsjettet 2020 har en ramme på kr 778 000,-. Ved søknadsfristens utgang hadde det kommet inn 6 søknader om midler til ulike formål. Gjennom året fram til 1 desember har det vært ytterligere 13 søknader om tildeling av midler. I tillegg er det gjennom vedtak i sak 85.19 disponert midler til vedlikehold av skogsbilveier på statsallmenningen (kr 40 000,-) og et bidrag til Femundsmarka Nasjonalparksenter i Elgå (kr 50 000,-). Antallet søknader reflekterer at ordningen er populær og en bra mulighet for å skaffe kapital til ulike prosjekter. Totalt er det gitt tilsagn om kr 576 800,- til næringsformål og kr 215 000,- til allmenntilgode formål m.m. under året (til sammen kr 791 800,- pr. 1. desember).

Administrasjonens vurdering:

Gjennom de siste årene er det foretatt mange interne diskusjoner i fjellstyret om ordningen med bidragsbudsjett. Fjellstyret har da også i konsensus kommet frem til en del endringer, og derfor er det heller ikke lagt opp til noen omfattende administrativ evaluering eller endring i denne omgang.

De fleste av landets fjellstyrer har de siste årene hatt utfordringer med å kompensere temmelig omfattende lønnsvekst med dertil prosentvis økning i inntekter. Selv om Engerdal fjellstyre

har klart dette fram til nå, er det flere ganger påpekt de utfordringer som her ligger de kommende årene. Det er med andre ord ikke gitt at en uten videre kan forvente positive driftsresultater opp mot en million kroner.

Slik administrasjonen ser det, er det viktig at fjellstyret alltid er bevisste på å prioritere utvikling av egen organisasjon. Det er viktig med klare tanker om verdiskapning og sysselsetting, og at ønsket om omfattende tilskuddordninger ikke går på bekostning av dette. En ting er de midler fjellstyret kan ha mulighet til å fordele fra fjellkassa gjennom tilskudd, noe annet hvilken rolle og hvilke muligheter fjellstyret har til å være en pådriver for lokal verdiskapning gjennom egen virksomhet. Det dreier seg om alt fra produktutvikling og markedsføring av eksempelvis fisketurisme eller vandring. Videre utførelse av statlige arbeidsoppgaver om det så er innen rovviltforvaltning eller verneområdeforvaltning. Her bør også salg av kompetanse til private grunneierlag eller forskning, eller hva det måtte være. Mulighetene er mange, men blir færre hvis slik utvikling ikke prioriteres høyt.

Dersom Bidragsbudsjettets størrelse over tid er høyere enn overskuddet på driftsregnskapet, reduserer dette fjellstyrets egenkapital. Nå har fjellstyret en del kapital å rå over, så det er ingen akutt krise pr i dag. Allikevel er det riktig å påpeke dette forholdet når budsjettet skal vedtas. Kjøp av skogshusvær fra Statskog vil også redusere egenkapitalen vesentlig.

Fjellstyret vedtok i sin behandling av Bidragsbudsjettet for 2019, at framtidige rammer på dette budsjettet skulle settes til 8,5% av egenkapitalen ved siste reviderte regnskap. Gitt at fjellstyret mener at dette prinsippet skal videreføres, kan ramma for Bidragsbudsjettet 2021 til kr 723 000,- (avrundet til nærmeste hele tusen). Fjellstyrets kapitalbeholdning var den 31.12.2019 på kr 8 501 770,-. Dette gir en reduksjon i ramma i pkt 7 på kr 55 000,- som følge av endret kapitalbeholdning fra 2018 til 2019. I utsendt forslag er ikke denne reduksjonen tatt med under hvert enkelt tiltak/næring. Dette fordi det gir styret mulighet til å disponere ramma og dermed innretningen på Bidragsbudsjettet noe.

Når det gjelder de ulike næringer som fjellstyret har valgt å prioritere og de satsingsområder som fremkommer av bidragsbudsjettet, så har ikke administrasjonens særlige kommentarer. Innen reiseliv, hvor fellestiltak innen markedsføring, produktutvikling har prioritet, så kan også fjellstyret ha en meget aktiv rolle. Her bør en være ærlig i vurderingene av hvilken kompetanse fjellstyret selv til enhver tid har i egen administrasjon, hva en i så måte kan oppnå, og hvilke oppgaver en eventuelt er tjent med å betale andre for å gjøre. Særlig innen markedsføring kan en med god teft og kreativitet, og bruk av digitale medier eller eksempelvis journalister, oppnå mye til en lav kostnad.

Fjellstyret har ved vurdering av søknader om etablererstipend sett at det innenfor satsingsområdet «Storfehold», er forskjellige kapitalbehov knyttet til melkeproduksjon kontra ren kjøttproduksjon. Videre har fjellstyret berørt problemstillingen knyttet til vurdering av kombinasjonsnæringer (f.eks både små- og storfehold). Hvordan en på et bra vis skal gjøre beregninger av kostnadsforskjeller knyttet til dette kan være en spørsmålsstilling til vurdering når ordningen nå evalueres. Nå er vurderingene om bidragsbeløp knyttet til faktisk kapitalbehov skissert i søknaden, slik at i utgangspunktet vil de med stort kapitalbehov gjennomgående ha et høyere teoretisk bidragsbeløp. Dette kan hensyntas ved vurdering av søknaden og vurdering søkerne imellom. En lignende problemstilling kan tenkes oppstå dersom kapitalbehovet er «lite», gjennom at bunnfradraget vil utgjøre en forholdsvis større del

av søknadsbeløpet dess mindre det er. Uansett så er alle bønder viktige slik at disse problemstillingene krever nok en grundig belysning før en konkluderer. Problemstillingen er da også et uttrykk for at ting har endret seg noe i løpet av årene som ordningen har eksistert. Det er sannsynlig at den kommer til å gjøre det i åra som kommer også.

Videre endret fjellstyret for noen år siden satsingsområdet «småfehold» til å inkludere «småfehold og hjorteoppdrett». Dette fordi antallet sauebesetninger har gått ned, mens det er etablert 2 hjorteoppdrett på statsallmenningen.

Gjennom pkt 18 i vedtatt bidragsbudsjett fremkommer det at administrasjonen *”(...) er ansvarlig for legge ved Bidragsbudsjett 2020 ved utsendelse av sakspapirene til budsjettmøtet før jul 2020, som selvstendig alternativ til vedtak, med korrigeringer for årstall og ”disponibelt bidrag”*”. Gitt den prosess som har vært de seneste åra, så lar administrasjonen det være opp til fjellstyret å foreta ytterligere endringer i Bidragsbudsjettet. Fjellstyrets forslag til vedtak legges derfor frem i henhold til bidragsbudsjettets pkt 18, uten noe selvstendig alternativ eller konkrete forslag til endringer fra administrasjonens side.

Verdt å nevne er imidlertid at under pkt 19 «Disponibelt bidrag» er det gjort oppdateringer ift årets disponeringer og vedtak. Det har tidligere vært noe diskusjon rundt dette og hvilke poster som kan ta med seg udisponerte midler fra ett år over i neste. De satsingsområdene som får overført midler er Reiseliv, Reindrift, Næringsfiske og Allmenntnyttige formål m.m.

Fjellstyrets forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre slutter seg til vedlagt forslag til Bidragsbudsjett 2021.

Sak 89.20	Ark 641	Saksbeh.: OOps
Søknad om garnfiske i Galthåen -Anette Nordsveen		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om garnfiske fra Nordsveen/Haugene, datert 4/11-20.
- Fjellstyresak 61.18 med vedlegg.
- Fjellstyresak

Bakgrunn.

Anette Nordsveen og Tom Olav Haugene søker om å få fiske med garn i Galthåen. Det søkes om å få sette ut inntil 4 garn/døgn mot at de løser fiskekort.

Søkere er eiere av hytte ved Galthåen. Nordsveen er oppvokst i Engerdal, men er nå utflyttet. Innenbygdsboende kan fiske i Galthåen med garn dersom vedkommende har gyldig fiskekort. Fiskereglene setter rammer for utøvelse av slikt fiske.

Nordsveen/Haugene søkte også i 2018 om å få fiske med garn i Galthåen. Den gang avslo fjellstyret søknaden, og den ble oversendt Miljødirektoratet for avgjørelse. Miljødirektoratet opphevet fjellstyrets vedtak, primært på grunn av fjellstyrets begrunnelse i saken som i stor grad baserte seg på presedenshensynet. Etter at Miljødirektoratet hadde brukt et drøyt år på å komme fram til sin konklusjon i saken, fattet Fjellstyret nytt vedtak i desember 2019 (sak 78.19):

Fjellstyrets vedtak:

1. Engerdal fjellstyre gir Anette Nordsveen og Tom Olav Haugene tillatelse til å fiske med inntil 4 garn pr døgn i Galthåen fra dags dato til 31. august 2020.
2. Det ilegges en avgift på kr 400,- som overføres fjellstyrets kontonr 1890 07 38826 innen fisket tar til.
3. Tilsvarende saker kan ikke uten videre regne med å få samme avgjørelse. Dette vil bero på ressursituasjonen til en hver tid, jfr. Miljødirektoratets brev av 23.09.2019 side 3 siste avsnitt.

Søknaden dreier seg derfor om tillatelse for utenbygdsboende til å legge garn i vann der dagens fiskeregler ikke åpner for slikt fiske. Fiskereglenes §6 (del III Garnfiske for utenbygdsboende), åpner for at fjellstyret etter søknad kan gi slik tillatelse:

6 Fiskereglenes ikrafttreden og unntak fra gjeldende bestemmelser

Fiskereglene (vedtektene) gjelder f.o.m. 01.01.2020 og inntil videre. Fjellstyret kan etter søknad gi unntak fra vedtatte fiskeregler, tillatelse til uttynningsfiske/kultiveringsfiske eller tillatelse til bruk av flytegarn, flyteruse, storruse o.l. under næringsfiske.

Administrasjonens vurdering.

Miljødirektoratets vurdering i saken i 2019 var att fjellstyret vurdert saken feil. Dersom fjellstyret ønsker å avslå søknaden må det begrunnes ut fra andre hensyn enn presedens. Det kan finnes flere slike grunner. All den tid utenbygdsboendes garnfiske i Galthåen er begrenset til denne ene søknaden, vil det derimot være vanskelig å avslå søknaden. Fjellstyrets vurdering er også at et veldig begrenset garnfiske neppe har målbar effekt på fiskebestanden. Dersom slikt fisket derimot får et visst omfang, vil det virke inn. Det er derfor hensiktsmessig at denne type tillatelser vurderes etter søknad slik at en har en viss oversikt over omfanget.

Dersom fjellstyret ønsker å innvilge søknaden kan det settes begrensinger i vedtaket. Dette kan være begrensinger i forhold til tid, maskestørrelse, antall garn, geografisk avgrensing m.m. Nå er det søkt om å fiske med inntil 4 garn pr natt, noe som vurderes som et relativt lite antall.

Galthåen har et arts mangfold som omfatter flere ulike fiskearter. Ulikheten artene imellom gjør at f.eks artene abbor, sik og delvis gjedde, tåler høy beskatning, mens bestanden av ørret antakelig tåler mindre i og med at den arten er mindre tallrik. Forholdet mellom de ulike artene har også sikkert variert over tid.

Garn som fangstredskap er imidlertid ikke selektiv. Du kan til en viss grad styre hvilke arter som fanges ved valg av fangststed. Men i et såpass begrenset areal som det her er snakk om, vil artene gå om hverandre mer eller mindre over hele håen. Hva som fanges vil derfor avhenge av tid, maskestørrelse, fangsttinnings samt sted.

Dersom fisket dreier seg om et fåtall garn noen helger og litt i forbindelse med ferieopphold, er det lite sannsynlig at det vil medføre desimering av fiskebestanden i vesentlig grad. Derimot, dersom det utøves målrettet fiske på store individer av f.eks ørret, som et i utgangspunktet er relativt få av, vil fisket ha en innvirkning og merkbar effekt. Dette fordi i de fleste fiskebestander har en demografi som tilsier at antallet individer er flest i ungestadiet, mens det blir gradvis færre og færre ettersom de vokser seg større og større. Fangstuttaket vil derfor har større effekt jo høyere opp i den demografiske pyramiden du kommer. Dette henger selvfølgelig sammen med en rekke andre faktorer også, som fangstintensitet, bestandsstørrelse, antall reproduserende individer, interaksjoner mellom artene m.m.

Spørsmålet om det omsøkte fisket har negative konsekvenser for fiskebestanden har flere sider. Som nevnt ovenfor vil bestandssammensetningene og forholdet mellom de ulike artene variere noe over tid. En gjengs oppfatning er at visse arter som abbor og gjedde kan profitte noe dersom det over tid er høy vanntemperatur, mens arter som ørret og særlig røye da trenges bort. Videre kan det i vassdrag skje endringer i bunnsubstrat gjennom flom som endrer forholdet arter imellom.

Det en ofte vil forsøke å verne om, er de store individene. Det er maskevidden som styrer hvilke størrelser som fanges best i hvert enkelt garn. Dersom en ønsker uttak av mindre fisk, må en derfor fiske med mindre maskestørrelser. Å begrense uttak av store individer gjør også at en sikrere en andel kjønnsmodne individer. I Galthåen finnes det store individer av de fleste artene som finnes der. Nettopp derfor er det også en populær fiskeplass. Vår oppfatning er at dette er en meget populær fiskeplass. Dermed er det ikke gitt at det er mange fiskere der hver dag. Stangfiske er som regel best første del av sommeren, mens det blir vanskeligere midt på

sommeren med høyere vanntemperatur og lav vannstand. Som regel tar det seg opp igjen om slutten av sommeren. Fjellopsynets inntrykk er at Galthåen er hyppig frekventert og populær fiskeplass i den delen av sesongen som er best for stangfiske.

Når en nå skal gjøre en ny vurdering av denne saken er det relevant å se på det totale bildet. Når det gjelder fisket med faststående redskap er det nok slik at garnfisket til husbehov har et mindre omfang i dag enn det hadde for en del tiår tilbake i tid. Det er heller ikke sannsynlig at fiskebestandene er helt like nå. Søker ønsker å fiske matfisk. Om dette er et generelt ønske eller om det henspiller til visse arter er uklart. I og med dette er en populær sportsfiskeplass, kan det forvaltningsmessig være ønskelig at f.eks abbor og gjedde beskattes mer enn ørret og harr. Men hvilke fiskeslag søker oppfatter som matfisk er uklart. En får utgå fra at søker har et tradisjonelt syn på dette, ved at en tar til vare og spiser det en får.

Nå medførte ikke revidering av fiskereglene som ble gjort for et år siden noen endring i bestemmelsene vedrørende garnfiske for innenbygdsboende. I høringsrunden kom det inn en del synspunkter om garnfiske. Konklusjonen var at meningene om garnfiske var veldig diverse. For fjellstyret vil det være hensynet til fiskebestandene og hensynet til tradisjonell utnytting (fra bofaste) som er de viktigste forholdene å ta stilling til.

Dersom fjellstyret velger å stille seg positive til søknaden, kan det også settes forskjellige krav ift maskevidde, tidsrom, områdeavgrensning/soner, rapportering m.m.

Konklusjon:

Med bakgrunn i Miljødirektoratets brev mener administrasjonen at fjellstyret i realiteten er henvist til å fatte et positivt vedtak, med de konsekvenser det har. Det anbefales at tillatelsen er tidsbegrenset, slik at en har mulighet til å vurdere evt ulempe for andre brukere av håen og fiskebestanden.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre gir Anette Nordsveen og Tom Olav Haugene tillatelse til å fiske med inntil 4 garn pr døgn i Galthåen i perioden 15. mai til 31. august 2021.
2. Det ilegges en avgift på kr 400,- som overføres fjellstyrets kontonr 1890 07 38826 innen fisket tar til.
3. Tilsvarende saker kan ikke uten videre regne med å få samme avgjørelse. Dette vil bero på ressursituasjonen til en hver tid, jfr. Miljødirektoratets brev av 23.09.2019 side 3 siste avsnitt.

Sak 90.20	Ark 335.2	Saksbeh.: OOps
Søknad om omdisponering og fradeling av seter i Skjærbekkdalen.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad fra Hallvard Nymoen med vedlegg.

Bakgrunn.

Eier av gnr 161 bnr 43 Nordre Nymoen i Søre Elvdal, Hallvard Nymoen, har i brev til Statskog, Engerdal kommune og Engerdal fjellstyre søkt om å få fradele gårdens seter i Skjærbekkdalen som fritidseiendom til sine 2 døtre. Søker har i en utfyllende motivering argumentert for hvorfor han mener det bør gis slik tillatelse, se søknad med vedlegg.

Setra er erklært falt i det fri ihht seterregistreringen i 2001. Det foreligger erklæring fra 1990 at gården kan ha seterhusene stående avgiftsfritt. Søker skriver også at siste gang setra ble brukt aktivt var i 1979. Etter det er den brukt til fritidsformål. Bruker har holdt husene vedlike og har brukt betydelig økonomiske midler til vedlikehold etter at han overtok den fra sine foreldre.

Fjellstyret må ta stilling i saken etter Seterforskriftens §§12, 13 og 16. Spørsmålet om fradeling og overdragelse (salg) til andre er omfattet av Fjellevens §13.

Administrasjonens vurdering.

Fjellstyret må ta stilling til om eiendommen fortsatt er å betrakte som en jordbruksmessig enhet, jfr §16 i seterforskriften (bortfall av seterrett). Nymoen Nordre er en gammel gård og har et relativt stort dyrket areal. I følge www.gårdskart.nibio.no har gården 160 daa dyrket mark, samt innmarksbeite og leskog. Bruker er ikke sjøl aktiv lenger, men leier ut jorda til andre brukere i grenda. Inntrykket er at gården har hatt flittige brukere i mange generasjoner. Vurderingen er derfor at et slikt bruk i Engerdal må betraktes som en jordbruksmessig enhet fortsatt. Arealene er fortsatt i bruk til jordbruksformål, dog ikke av brukeren sjøl men gjennom avtale med annen bruker i grenda.

I og med eiendommen kan betraktes som en jordbruksmessig enhet fortsatt, vil det heller ikke foreligge grunnlag for at setra kan fradeles eller at den overgår til fritidseiendom. Søker har anført at han har lagt ned mye tid og penger i vedlikehold av seterbygninger og derfor ønsker at hans etterkommere skal ha glede av dette. Det er forståelig. En må allikevel gå ut fra at slike investeringer vil gjenspeile seg i gårdens verdi ved eventuelt salg.

Vurderingen er også at salg av selve setereiendommen for seg, heller ikke er i tråd med bestemmelsene i Fjellevens §13. Denne bestemmelsen er streng og gir ikke rom for at setrer kan selges som fritidseiendommer. Salg av fritidseiendommer i statsallmenning, er som kjent heller ikke mulig etter denne paragrafen.

Selv om søkers ønske er forståelig, vil det være vanskelig å imøtekomme ønsket. Fjellstyret rådes derfor til å avslå søknaden.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Søknad om å fradele seter tilhørende Nordre Nymoen (gnr. 161 bnr. 43) i Skjærbekkdalen avslås. Dette med begrunnelse i at eiendommen fortsatt betraktes som en landbruksmessig enhet og fradeling og salg vil derfor ikke være forenlig med bestemmelsene i «*Forskrift om seter og tilleggsjord m.m. i statsallmenningane*».

Sak 91.20	Ark 476	Saksbeh: LRPe/OOps
Fornyelse av avtale – Dressurområdet Sølenstua.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad om forlengelse av avtale, Sølenstua Dressurområde
- Leieavtale for hundedressurområde nord for Sølenstua, Engerdal 2016 t.o.m. 2020.
- Forslag til ny avtale 2021 - 2025
- Forskrift for Sølenstua Dressurområde.
- kart

Bakgrunn.

På vegne av Sølenstua Camp og Hytter søker Ann-Mari Hagen om å fornye leieavtalen for Sølenstua Dressurområde. Sølenstua Camp og Hytter satser på hund og dressur, og hundegrupper utgjør en stor del av inntektsgrunnlaget. Hagen skriver at det er helt avgjørende for virksomheten at hundeaktivitetene forsetter. I søknaden skriver Ann-Mari at hun ønsker en så langsiktig avtale som mulig.

Videre stiller hun noen spørsmål i forhold til betingelsene i kontrakten. Selskapet ønsker egentlig en liten utvidelse av dressurterrenget. I tillegg spørres det om en utvidelse av tidsperioden dressurområdet kan brukes. De ønsker også en reservering av tilleggssterreng i uke 28 hvert år (se kart). Bakgrunnen for en fast reservering hvert år, er at det er flere parter som har interesser i arrangementet i denne uken. En fast reservering kan derfor oppleves enklere for alle parter og at det er noe som gjentar seg hvert år.

Administrasjon har undersøkt ift. de overnevnte spørsmålene. Får å imøtekomme søker, må først den kommunale forskriften for Sølenstua Dressurområde revideres. Her trengs det endringer i flere paragrafer for eventuelt kunne imøtekomme søker. Den kommunale forskriften, gir klare rammer for både areal og periode som det spørres om. Administrasjonen tok derfor kontakt med Sølenstua Camp og Hytter, for å informere om dette. Søker ønsket da som en følge av dette, at fjellstyre skulle se bort fra de to første spørsmålene, som dreier seg om areal og periode. Spørsmålet om en fast reservering står ved lag og er ønsket behandlet.

Sølenstua Camp og Hytter har i søknaden kommet med et forslag til endring ift. betaling. De forslår en betalingsordning som er lik en betalingsordning de hadde tidligere (fast pris + variabel pris) Forslaget er som følger:

- Engerdal fjellstyret får 30 000,- av kortsalget som en fast betaling.
- Sølenstua Camp og Hytter får 30 000,- av kortsalget for å dekke utgifter og vedlikehold av gressbane, innkjøp av treningskort, rydding og merking i terrenget m.m.
- Det overskytende beløpet som er igjen etter kortsalget, deles likt mellom Engerdal fjellstyre og Sølenstua Camp og Hytter.

Sølenstua Camp og Hytter har helt siden 2003 hatt tilgang til et fast dressurområde for hund. De har etter hvert bygd opp sin virksomhet rundt dette, og bidratt til at mange har tatt turen til Engerdal og de lokale bedriftene i kommunen. Etter det fjellstyrets administrasjon er kjent med, har ikke Sølenstua Dressurområde medført vesentlig ulempe for bruksrettsutøving og allmennheten for øvrig opp gjennom årene.

Fjellstyret kan etter § 8 i Hundeloven gi tillatelse til trening og dressur av hund («grunneiers samtykke»). Avtalen er derfor å regne for et slikt samtykke, der fjellstyret samtidig setter rammer for virksomheten. Videre kan kommunen fatte vedtak om forskrift for unntak av båndtvangsbestemmelsene. Engerdal kommune har som tidligere nevnt en egen forskrift for Sølenstua Dressurområde, som ble vedtatt av kommunen i 2008.

Administrative vurderinger.

Sølenstua Camp & Hytter har leid et 4,7 km² stort område ved Sølenstua av fjellstyret siden 2003. Bedriften har lagt til rette for hundedressur og brukshundtrening, og på den måten skaffet seg et livsgrunnlag. Før leieavtalen ble inngått, var det fjellstyret som administrerte og solgte kort for all hundevirksomheten i dette området. Ved siden av at fjellstyret inngikk leieavtale med Sølenstua Camp & Hytter, vedtok kommunen en egen forskrift for dressurområdet, noe som har forenklet administreringen av området. Fjellstyrets administrasjon opplever reiselivsbedriften som seriøs og hardarbeidene, og det er imponerende hvordan de har klart å treffe en nisje og trekker interesserte hundeeiere fra store deler av landet. De senere årene har de også kommet noe svenske og danske grupper. Dette mener vi er veldig positivt. Etter de signalene fjellstyret får, er det også få konflikter mellom hundefolket og andre brukergrupper i dressurområdet. Dette til tross for at aktiviteten til tider er stor.

Sølenstua Camp og Hytter betaler nå en fastpris på kr. 30 000,- pr. år for leie av Sølenstua Dressurområde. De ønsker nå at dette blir endret som beskrevet ovenfor. Denne evt. endringen vil medføre at fastprisen på kr. 30 000,- videreføres i ny avtale. I tillegg vil en ny avtale inneholde en variabel del. Denne delen er avhenger av hvor mange treningskort som blir solgt i løpet av et år. Ved ny avtaleperiode, er det relevant å vurdere prisendringer og betalingsmodeller. Administrasjonen i fjellstyret synes forslaget til søker er et godt forslag. Det ivaretar en prisutvikling ift. konsumprisindeksen gjennom den variable delen i betalingsmodellen. I 2020 opplyser søker at det er solgt treningskort for kr. 74035,- eks. mva. (pr. 31.8). Dette betyr at den variable delen i betalingsmodellen ville utgjort kr, 14035,- eks. mva. til sammen. Hvis en deler dette på begge parter, ville fjellstyret fått ytterligere 7017,50,- eks. mva. i leie med en slik betalingsmodell. Søker vil samtidig få en forutsigbar situasjon som sikkert er viktig når vedlikehold og nyinvesteringer skal vurderes. Administrasjonen i fjellstyret mener også det er viktig at begge parter kan vise til et «overskudd», lite eller stort, som en følge denne virksomheten isolert sett.

Til sammenligning ville den indeksregulerte prisen for perioden 2021-2025 vært på kr 32 780,- pr år.

Det har opp gjennom årene blitt benyttet ulike betalingsmodeller i denne leieavtalen. Administrasjonen er opptatt av det skal inngås en avtale som gir mest mulig forutsigbarhet og

som tar hensyn til begge parter i avtalen. Fjellstyret er ikke tjent med at prisen settes så høyt, at det ikke lenger er interessant for Sølenstua Camp og Hytter å inngå avtale med oss. Fjellstyret stiller seg derfor positiv til endringene.

Hvert år mottar fjellstyret en forespørsel om å få tilleggsterreng til et brukshundkurs som gjennomføres i uke 28. Sølenstua Camp og Hytter ønsker at fjellstyret kan godkjenne en reservasjon av dette området for flere år fremover tilknyttet uke 28, slik at de kan være lokal tilrettelegger. Tidligere år har det vært arrangørene av brukshundkurset som har søkt. Nå søker Sølenstua Camp og Hytter i stede, for å avhjelpe arrangørene. Området det er snakk om ligger nord for Sølenstua Dressurområde, se kart. Dette området blir også brukt under andre store arrangement tilknyttet Sølenstua Camp og Hytter, hvor det blir søkt om tilleggsterreng. Aktiviteten handler om søk i terreng med hund i line. En fast avtale vil være lettere for fjellstyret å forholde seg til, jamført med søknader som kommer inn med kort varsel. Fjellstyret stiller seg derfor positivt til en slik reservasjon med bakgrunn i det som er beskrevet over. Det kan også nevnes at fjellstyret aldri har vært negativ til denne søknaden tidligere.

Det foreslås at Engerdal fjellstyre inngår ny leieavtale med Sølenstua Camp og Hytter for perioden 2021 – 2025. Ved endring av betalingsmodell for leiekontrakten, er det nå nødvendig at Sølenstua Camp og Hytter sender fjellstyret årsrapport med oversikt over antall solgte kort og inntekter. Avtalen foreslås ellers uendret. Forslaget til ny kontrakt ligger i sin helhet vedlagt saksutredningen.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre forlenger leieavtalen med Sølenstua Camp og Hytter angående Sølenstua Dressurområde for perioden f.o.m 2021- t.o.m 2025, etter vilkår definert i vedlagt avtaleforslag.
2. Engerdal fjellstyre godkjenner bruk av tilleggsterreng nord for Sølenstua Dressurområde i uke 28 hvert år, for perioden f.o.m 2021 - t.o.m. 2025. Området er mellom «Stengardsvegen» og dressurområdet, og markert på kartet som følger avtalen.
3. Godkjenning av tilleggsterrengen er under følgende vilkår:
  - 1) Det skal tar hensyn til andre brukere av området. Dette vedtaket gir ingen egen rett til området.
  - 2) Evetuelle merkebånd, skilt ect. må ryddes bort umiddelbart etter at arrangementet er avsluttet.
  - 3) Etter periodens slutt, skal Sølenstua Camp og Hytter gi en skriftlig rapport med omsetningstall.

Sak 92.20	Ark 476	Saksbeh: LRPe/OOps
Søknad om bruk av areal til sporprøve NM 2021- Norsk Brukshundsport forbund.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad, 24. november
- Kart

Bakgrunn.

Norsk Brukshundsport Forbund v/Bjørnar Nordbotten søker om å leie terreng for arrangementet, «NM i brukshundsport 2021». Det søkes om å få benytte arealet i området mellom vegene Femundsundet -Granberget – Snerta – Elvbrua – Femundsundet, for NM-gjennomføringen. I tillegg søkes det om et område mellom veien og elva nord for Sølenstua Dressurområde (se kart). Sølenstua Dressurområde skal også benyttes. Arealet det søkes om, er det samme som blir brukt under, « The Challenge»

NM i brukshundsport 2021, er tenkt avholdt ved Sølenstua i tidsrommet 5. – 8. august 2021. NM i brukshundsport er delt inn i to grener, med henholdsvis rundering og spor som hovedøvelser. Norgesmesterskapet i spor, vil etter planen foregå den 7. august.

Prøven går ut på at det legges ut spor i terrenget på morgenen konkurransedagen. Hundene som deltar i konkurransen, skal så følge sporet, og finne gjenstander langs et utlagt spor/løype. Gjenstandene i denne konkurransen er trepinner. Trepinnene fungerer som bevisene på at hundene har fulgt riktig spor. Hundene holdes i bånd hele konkurransen og det er en løype på 1500 meter. Alle spor følger en GPS-rute og hunder vil bli korrigert dersom de avviker fra sporet. Merkingen av sporene er med sløyfer i starten og en sluttsløyfe, som hundefører kjenner igjen. Merkemateriell samles inn etter bruk.

I forbindelse med arrangementet, vil det bli noe ferdsel i området i tiden før konkurransen. Arrangørene må ut i terrenget for å rekognosere og planlegge løypa.

Grunnen at de ønsker dette området, er at det er et kjent område gjennom det årlige arrangementet, «The Challenge». Dette gjør at deltakerne vil få mest mulig like forhold å konkurrere under.

Fjellstyret skal gi sitt samtykke til denne type arrangementer, etter § 8 i *Lov om hundehold (hundeloven)*.

Administrative vurderinger.

Norsk Brukshundsport Forbund har brukt Engerdal og Sølenstua som base for ulike arrangementer i mange år. På grunn av at det finnes et eget treningsområde avsatt for brukshunder ved Sølenstua, er det mange som reiser dit for å trene hundene sine. Sølenstua er kjent i brukshund-miljøet, og derfor et naturlig valg. Slike ulike arrangementer bidrar til økt omsetning for det lokale næringsliv, noe fjellstyret administrasjon mener er positivt.

Arrangøren er tidligere gjort oppmerksom på forholdet til allmennheten. De er inneforstått med at det må tas hensyn til turgåere og andre som bruker utmarka. Dette er forhold som fjellstyret mener bør presiseres i en evt. godkjenning.

Forholdet til viltet kan også være relevant. Fjellstyrets administrasjon har den innstillingen at så lenge formålet ikke er å spore på vilt av noe slag, er det ikke snakk om forfølgelse. Da mener vi risikoen for at viltet trekker ut av området, er mindre enn f.eks. ved jakthundprøve på elg. Her er sporing og støkking moment i selve prøven.

Et så stort arrangement som det her er snakk om, kan det også hevdes at arrangementet vil legge igjen lukt/vilring i området som igjen gjør at vilt trekker som unna. I forhold til elgjakt, gjennomføres dette arrangementet ca. 7 uker før jaktstart, og småviltjakt kommer mellom der også. I tillegg kommer forholdet til økt bruk av utmarka generelt på sommerstid (sopp- og bærplukking, turgåing, fiskere m.m.) som en faktor. Det vil derfor være vanskelig å bedømme om en eventuell effekt har en bestemt årsak. Høy totalbelastning av menneskelige aktiviteter i et område, er antakelig negativt for dyrelivet generelt.

Fjellstyrets administrasjon mener det er gunstig at arrangementet avholdes i god tid før både småviltjakt og elgjakt. Dette mener vi bidrar til å unngå interessekonflikter mellom de forskjellige interessegruppene. Tidspunktet er også gunstig i forhold til at det neppe medfører mye forstyrrelser for viltet i den mest sårbare perioden. På bakgrunn av dette, samt at det tidligere er gitt tillatelse til lignende arrangement, ville administrasjonen anbefale fjellstyret å gi sitt samtykke til arrangementet.

Et annet viktig moment, er også at disse brukshundene som skal konkurrere i denne NM-helgen, også benyttet i søk etter savnede personer og andre oppdrag. Selv om det er et sivilt arrangement, vil det delta hunder som gjennomfører oppdrag for både politi og forsvar. Det betyr videre at disse hundene har en viktig samfunnsmessig nytteverdi, noe som fjellstyret bør støtte opp om. Administrasjonens forslag er i samsvar med tidligere vedtak som likner denne saken.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Engerdal fjellstyre godkjenner med dette at terrenget benyttes til gjennomføring av NM i brukshundsport 2021 som beskrevet i søknaden. Godkjenningen er under følgende vilkår:

1. Det skal tas utstrakt hensyn til fritidsboliger, private bolig- og landbrukseiendommer i området. På samme måte skal det tas hensyn til andre brukere av området. Dette vedtaket gir ingen egen rett til området.
2. Norsk Brukshundsport Forbund sender en orientering til fjellstyret i etterkant av mesterskapet med oversikt over hvor mange deltakere som var med i NM. Her kan bilder gjerne sendes med.
3. Avgiften er kr. 100,- pr. hund pr. dag.
4. Samtlige merkebånd og skilt etc. må fjernes umiddelbart etter at konkurransen er avsluttet.
5. Bruk av arealet som ligger innenfor Sølenstua Dressurområde, avklares med Sølenstua Camp&Hytter på forhånd.

Sak 93.20	Ark 434.1	Saksbeh.: OOps
Godkjenning av ny avtale vedr. snøskuterløyper på statsallmenningen.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Avtale om tilrettelegging og merking av snøskuterløyper på statsallmenningen.
- Forskrift om snøskuterløyper, Engerdal kommune, Hedmark.

Bakgrunn.

Engerdal kommune vedtok tidligere i høst ny forskrift om snøskuterløyper i Engerdal kommune. Vedtaket innebærer etablering av nye løypestrekninger og justering av eksisterende. Fjellstyret har gitt høringsuttalelse den 29. april og den 26. august i forhold til dette.

Siden snøskuterløyper ble etablert i 2016, har Fjellstyret, kommunen og Statskog SF hatt en avtale som regulerer parts- og ansvarsforhold m.m. Dagens avtale gjelder fram til den 14. desember i år.

Fjellstyret uttalte i sitt hørings svar i april at: «Fjellstyret mener det er viktig å etablere et allment akseptert evalueringsopplegg i tilknytning til forskriften. For framtidige diskusjoner om fordeler og ulemper er dette grunnleggende. Ansvar for et allerede vedtatt evalueringsopplegg anser fjellstyret at tilligger kommunen. Da flere hørings svar peker på viktigheten av å ha et akseptert evalueringsregime ber fjellstyret Engerdal kommune om at det skisseres hvordan evalueringen skal gjennomføres og tidspunkt for dette, slik at dette er kjent før eventuell avtaleinngåelse».

Det foreligger nå forslag til ny avtale og en egen evalueringsrapport fra Engerdal kommune. Forslag til ny avtale legges derfor fram for fjellstyret for endelig godkjenning.

Administrasjonens vurdering.

Gjeldende avtale er nr 4 i rekken siden ordningen med snøskuterløyper ble realisert. Det er en trepartsavtale, og for Fjellstyrets del er det denne avtalen som gir det formelle grunneiersamtykket jfr Motorferdselslovens §10 og Fjellevens §12. I tillegg regulerer den en grunndisponering i statsallmenningen, slik at fjellstyret er meningsberettiget ift å definere hvordan bruken skal skje.

Avtalen bygger på en mal som en rekke sentrale parter har vært involvert i på sentralt nivå. Stort sett har avtalen fungert tilfredsstillende på de fleste punkter. Det som fjellstyret har vært opptatt av er bl.a. at det skal finnes et tilbakemeldingssystem, slik at Statskog SF og Fjellstyret blir informert skriftlig når løypene er klargjort for åpning hver sesong og når løypetraseen er ryddet ihht til avtalen ved sesongens slutt. Videre har fjellstyret bl.a. vært opptatt av at avtalen skal regulere (punktvis opplisting):

- At løypestrekninger faktisk går der kommunestyret har vedtatt.
- Løypestrekningene er koordinatfestet.

- At det på visse steder tilrettelegges for rasting.
- At merkemateriell er mest mulig naturlig og miljøvennlig. Eksempelvis ønsker hverken fjellstyret eller Statskog plastikk som merkemateriale.
- At infrastruktur som parkeringer og informasjon i tilknytning til løypa er etablert og tydelig.

Noen forhold som fjellstyret er opptatt av, så som forhold til reindrift, friluftsliv og naturverdier (jfr fjellovens §12), er også innarbeidet i selve forskriften og er derfor ikke tatt med i avtalen.

Det vil ved inngåelse av ny avtale bli en vurdering om avtaleperiodens varighet. Fjellstyret hadde ved oppstart den oppfatningen at en i første omgang ikke har ønsket mer enn to driftssesongers varighet. Utover at dette viser seg praktisk fordelaktig nettopp fordi det er behov for justeringer etter en har høstet erfaringer, er poenget også viktig i forhold til at fjellstyret er opptatt av ringvirkningene av etableringen. Høringsprosessene så langt har vist at meningene om etableringen av snøskuterløyper er delte. Eksempelvis pågår klagesaksbehandling hos Fylkesmannen, og fjellstyret vet derfor ikke om det er de endelige løypestrekningene det gjøres avtale om denne gang.

Sett fra kommunen side er det nok ønskelig med en lengst mulig avtaleperiode for å skape langsiktighet i forhold til investeringer i infrastruktur m.m. Fjellstyret har mange avtaler med mange ulike parter. Disse er lagt opp til å styrebehandles en gang pr fjellstyreperiode, dvs at de normalt har en varighet på 4-5 år. Et annet forhold en kan se til, er Seterforskriftens bestemmelse om at det for seterhus som er fallen i det fri kan inngås avtale for inntil 10 år av gangen om å ha husa stående vederlagsfritt. Det kan derfor være problematisk for fjellstyret å inngå avtale i denne saken for flere tiår fram i tid. Nå er det fra kommunens side foreslått en avtaleperiode for 1 år og det vurderes som kurant.

Malen som er brukt som grunnlag for avtalen, er en felles mal som er utarbeidet av Statskog SF, NFS, Norges Skogeierforbund m.fl. Denne er oppdatert i år, og det er tilkommet en ny setning, samt at ved bruk av malen er noen av de setningene vi har brukt i tidligere avtaler ikke kommet med. Ved sammenligning av utgående avtale med forslaget til ny avtale ser en følgende endringer/avvik:

- a) Gjennom hele avtaleforslaget er begrepet «*Tilrettelegger*» brukt istedenfor «*Engerdal kommune*».
- b) I pkt 7.2, 3. avsnitt har setningen «*Uttak av nyttbart virke godkjennes av grunneier på forhånd*» kommet til.
- c) I pkt 7.2, 7. avsnitt, mangler «*...før bekreftelse skrives*» i siste setning.
- d) I pkt 7.2, siste avsnitt, mangler setningsavslutningen «*..., etter at gjennomkjøring er foretatt*» i avsnittets siste setning.

Vurderingen er at avtalen dekker de ønsker og intensjoner fjellstyret har hatt i forbindelse med snøskuterløypene, under forutsetning av at de setninger som ikke er kommet med i dette forslaget tas inn. For Fjellstyret var det viktig med de presiseringer som setningene innebærer. Dersom teksten justeres som foreslått, rådes Fjellstyret til å godkjenne framlagt forslag til avtale.

Avslutningsvis må det tillegges at avtalen ikke er i tråd med Fjellstyrets høringsuttalelse. Fjellstyret blir bl.a. bedt om å godkjenne løypestrekningen inn til Rørsjøen, som fjellstyret i sin høringsuttalelse ikke ønsket. Videre kan det stilles spørsmål ved nytten av å inngå avtale om løypestrekninger de pågår klagebehandling av. Det er en viss risiko for at løypestrekninger klargjøres til ingen nytte. Dette er uheldig ikke minst for grunneier. Godkjenning av de nye løypestrekningene kunne av den grunn hatt godt av å ta noe lenger tid.

Administrasjonens forslag til vedtak:

1. Engerdal fjellstyre godkjenner for sin del framlagt avtale mellom Statskog SF, Engerdal kommune og fjellstyret vedrørende snøskuterløyper på statsallmenningen, under forutsetning av at følgende endringer gjøres.
  - a. Begrepet «Tilrettelegger» erstattes med «Engerdal kommune» under pkt 4 t.o.m. pkt 7.
  - b. I pkt 7.1 legges setningen «*Alle løypestrekninger skal koordinatfestes*» jfr. tidligere avtale.
  - c. I pkt 7.2, nest siste avsnitt avsluttes siste setning med «*...før bekreftelse skrives*».
  - d. I pkt 7.2, avsnitt nr 7 legges ordlyden mangler «*...før bekreftelse skrives*» til i siste setning.
2. Styreleder underskriver avtalen for fjellstyrets del.

Sak 94.20	Ark 133	Saksbeh.: LRPe
Søknad om forlengelse av leieavtale – Hansbekkoia.		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post fra Klaus Henning Bunsen, datert 6/8-20.
- E-poster fra Statskog SF datert 2/11-20.
- Tidligere e-postkorrespondanse mellom Fjellstyret og Statskog SF.

Bakgrunn.

Fjellstyret har hatt en særordning med Statskog SF's tidligere leietaker i Hanspbekkoia om videreføring av langtidsleie. Leietaker har i august meddelt fjellstyret at han ønsker en videreføring av leieforholdet, da dagens avtale går ut ved nyttår.

Fjellstyret har bedt Statskog SF om uttalelse i saken, jfr avtale om overtakelse av koia. Statskog SF ga den 2/11-20 følgende svar på fjellstyrets henvendelse:

«Hei!

Viser til e-post 9.9.2020, og beklager sen tilbakemelding.

Både for Hansbekkoia og de øvrige husværene som fjellstyret kjøpte av Statskog i 2018, ble det inngått utvisningsforretninger for naudsynt jakt- og fiskehytte etter fjellovens § 35.

Som vi har redegjort for tidligere, er langtidsleie ikke iht. ovennevnte.

Statskog vurderer derfor hvordan dette eventuelt kan løses, og kommer nærmere tilbake til saken så fort vi har et forslag til løsning».

Ytterligere vurdering foreligger så langt ikke, og leietaker bør få en tilbakemelding om hva fjellstyret ønsker innen avtalen går ut. Saken legges derfor fram for fjellstyret for avgjørelse.

Administrasjonens vurdering.

Fjellstyret er kjent med de administrative vurderinger i saken. Det er fortsatt slik at en forlengelse av avtalen vil være en særbehandling av akkurat denne leietakeren, og er heller ikke i samsvar med Statskogs syn på avtalen.

Som sagt legges saken fram for styret for at leietaker bør få et endelig svar før avtaleperioden går ut. Saken legges fram uten forslag til vedtak.

Administrasjonens forslag til vedtak:

Sak 95.20	Ark 351	Saksbeh.: LRPe/OOps
Høring: søknad om oppsetting av bom – Båtvika, Sorken.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad datert 18.11.2020
- Kart

Bakgrunn:

Båtvika båteierforening v/Terje Stolt søker av brev datert 18.11.2020 om tillatelse til oppføring av bom på innkjøringsvei til båthavnen i Båtvika.

Bakgrunnen for søknaden er at foreningen har slitt med flere tilfeller av tyveri fra båter i havnen. Tyveriene har vært knyttet til båtmotet og annet utstyr. Som en følge av dette, prøvde foreningen i sesongen 2019 en vaktordning ved båthavnen. Denne vaktordningen ble dårlig mottatt av brukerne og delvis også dårlig overholdt. Som en følge av det overnevnte, søker derfor foreningen om å få montere bom.

Bommen de tenker å montere, skal være en bom med elektrisk heis som åpnes ved at man enten bruker et kort eller ved oppringning til et mobilnummer. Det skal videre være mulig for alle å komme igjennom bommen, hvis de ønsker det. For å tilrettelegge for dette, ønsker de å anlegge en liten parkeringsplass ved bomløsningen. Det betyr at de som benytter seg av å parkere ved bommen, må gå de siste 200 meterne med til båthavna. De ser videre for seg at bommen skal være lukket kun på kveld og natt, men de ønsker å ha muligheten for å justere dette om det oppstår tyverier eller hærverk på dagtid.

Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunn disponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvern hensynet.

Administrasjonens vurdering:

Fjellstyret skal i denne saken forholde seg til fjelloven §12, og vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, friluftsliv og naturvern hensyn.

I tilfeller der allmennheten har vesentlig interesse av at veien står åpen, skal dette tillegges vekt i avgjørelsen. I tilfeller hvor allmennhetens interesser i veien er mindre vesentlig, skal det tas tilsvarende større hensyn til andre ting. Fjellstyret skal på bakgrunn av dette, finne riktig balanse mellom hensyn til allmennheten og hensyn til båteierne.

Søker ønsker hovedsakelig å sette opp bom som skal være stengt på kveld og natt. Får å komme igjennom bommen på kveld og natt, må man benytte kort eller mobil. Grunnen til tiltaket er problemer knyttet til tyveri av båtmotorer og annet utstyr. Dette er noe som berører alle som bruker båthavnen, inkludert også fjellstyre. Allmennhetens interesser skal i denne saken vurderes. Fjellstyrets vurdering er at så lenge det finnes muligheter for å komme gjennom bommen for allmennheten, så vil ikke bommen medføre vesentlig ulempe ift.

bruksrettsutøvingen og friluftslivet. Det vil bli anlagt en liten parkeringsplass ved bommen, med muligheter til å parkere for alle. I tillegg vil bommen være oppe på dagtid, når folk skal ut på tur. Det er heller ikke tenkt noen betaling ift. bommen. Bommen vil i så tilfelle bare være et hinder som man må igjennom, hvis en vil kjøre helt ned til båthavnen. Bommen som hinder i veien, vil da kanskje bidra til at det ikke er like enkelt og fristende å besøke båthavnen for de med dårlige hensikter. Dette er av allmenn nytte og noe som administrasjonen mener er positivt.

Fjellstyret skal også vurdere naturvern hensynet. I dette tilfelles, vil både bom og den lille parkeringsplassen ligge ved eksisterende vei. Det trengs derfor ikke store inngrep i naturen ellers. Parkeringsplassen skal sikre at folk får parkert og administrasjonen tror dette vil bidra til mindre slitasje på vegetasjon nær veien. Administrasjonen i fjellstyret kan derfor ikke se at det er noen naturverdier av stor betydning som direkte blir berørt, eller som det bør tas spesielt hensyn til.

Fjellstyrets forslag til uttalelse:

1. Engerdal fjellstyre godtar tiltaket om å sette opp veibom på innkjøringsvei til båthavnene i Båtvika. Etter vår vurdering vil veibommen kunne være med å sikre verdiene til brukerne av området uten at dette medfører vesentlig ulempe ift. bruksrettsutøvingen og friluftslivet. Tiltaket vil også bidra til å samle parkerte biler på en felles parkeringsplass og dermed unngår en slitasje på vegetasjon.
2. Fjellstyret har ingen innvendinger mot at det inngås en avtale mellom Båtvika Båteierforening og Statskog SF ift. veibommen.

Sak 96.20	Ark 433	Saksbeh.: OOps
Høring: Merking av sti/oppsetting av monument Klettan og Vålåberget.		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 26/10-20.

Bakgrunn.

Statskog SF ber om fjellstyrets uttalelse i forbindelse med at det er anlagt en ny sti til Klettan nord for Tolgevollen, samt satt opp to «monumenter», ett på Klettan og ett på Vålåberget. Det vise til vedlegg for kart og bilder.

Tiltakene er utført etter privat initiativ sommeren 2020, uten noen avklaring med grunneier. Statskog SF er i ettertid blitt informert av initiativtagerne, som nå ber om godkjenning av allerede utført arbeid.

Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunn disponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvern hensynet.

Administrasjonens vurdering.

Generelt kan det sies at det er uheldig at tiltak gjennomføres før det avklares med grunneier, og evt berørte myndigheter. I denne saken kan det virke som om anleggelsen av den nye stien, samt oppsett av monumentene, er gjort i beste mening som en tilrettelegging for allmennheten.

Begge stedene det er gjort tilrettelegging, ligger innenfor reinbeiteområdet. Vurderingen er at det er fremst denne interessen som blir berørt. I hvilken grad er uklart, og Svahken sijte er også bedt om å komme med uttalelse i saken. Vi utgår derfor at en mer grundig vurdering i forhold til reindriftsinteressen vil framkomme i deres uttalelse. Reindriftsinteressen er også en av de interesser som fjellstyret har et ansvar for å ivareta i grunn disponeringssaker, så uttalelsen fra Svahken sijte er viktig også for fjellstyret.

Når det gjelder anleggelse og merking av stien, kan det være et positivt tiltak for friluftslivet ved at det gjør det lettere for folk å besøke Klettan. Det er unektelig en fin plass med god utsikt. Det er imidlertid ikke slik at alle som er glad i å gå på tur, bifaller merkede stier. Det kan derfor være bra at en gjør nøye vurderinger om behov og konsekvenser før en anlegger og merker en slik sti. Nettopp dette virker det som ikke har skjedd, ihverfall framgår det ikke noen slike vurderinger i den dokumentasjonen fjellstyret har fått oversendt.

I området rundt Klettan er det flere viktige hensyn som burde vært med i en vurdering om behov og konsekvens. I området er det registrert en rekke arter og naturtyper som krever hensyn i forhold til utnytting av arealer. Nettopp dette gjør saken uheldig ved at tiltakene allerede er gjennomført. Og slik saken oppfattes er det litt uklart hvem som egentlig har ansvaret for tiltakene. Dersom grunneier og fjellstyret hadde blitt kontaktet i forkant, hadde det i hvert fall vært mulig å ta hensyn til naturverdiene i området på en mer ryddig måte. Nå vil problemstillingen mer dreie seg om tiltakene kan tilgis i ettertid. Slik skal det ikke være.

Tiltakene kan derfor oppfattes som «å ta seg til rette» på statsallmenningen. Det er ikke i fjellstyrets interesse.

Når det gjelder de to «monumentene» som er satt opp (se bilder i vedlegg), er det litt vanskelig å se hensikten med disse. Dette følger ikke en lokal tradisjon, som mer har vært å sette opp varder for å markere grenser, stier, høyeste punkt m.m. De kan derfor oppfattes som fremmedelementer. Uten at administrasjonen har gjort noen spørreundersøkelse i saken, antar vi at det vil være delte meninger om disse. Hva de symboliserer framgår ikke av tilsendte sakspapirer. Mange vil nok oppfatte det som et fremmedelement. Og kanskje i større grad på Klettan enn på Vålåberget, siden det allerede ligger ei brannvakthytte på Vålåberget.

Administrasjonens konklusjon er derfor at saksgangen ikke har vært korrekt, og derfor er det en risiko for at viktige hensyn ikke er ivaretatt. Det foreslås derfor at fjellstyret for så vidt kan godkjenne tiltakene og at det gjøres avtale med ansvarlig part. Men det må påpekes at hverken stiermerking eller oppsett av ulike typer installasjoner ikke kan gjøres uten tillatelse på forhånd.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Såfremt ikke reindriftsnæringen har innvendinger til tiltaket, kan Engerdal fjellstyre for sin del godkjenne at det merkes sti og settes opp «monument» som omsøkt. Initiativtakere må imidlertid gjøres tydelig oppmerksom på at hverken merking av stier og oppføring av tekniske installasjoner i tilknytning til disse, kan gjøres uten forutgående godkjenning fra grunneier og fjellstyre. At fjellstyret velger å godkjenne tiltakene i denne konkrete saken, vil ikke medføre at lignende søknader i fremtiden vil bli vurdert på samme måte. Fjellstyret vil også påpeke at oppsatte «monumenter», ikke følger noen lokal tradisjon og framstår som unødige fremmedelementer.

Sak 97.20	Ark 362	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om bygging av hytte Skjærbekktjøna.		

Saksdokumenter vedlagt:

- E-post med vedlegg fra Statskog SF, datert 1/10-20.

Bakgrunn.

Fjellstyret skal uttale seg i forbindelse med en søknad om å få bygge en bu ved Skjærbekktjøna. Søker er Remi Bårdli fra Moss.

Som Bårdli skriver i sin søknad er det tenkt at bua skal være tilgjengelig for allmennheten. Han henviser til at det tidligere har stått ei bu der, men at det nå kun er rester etter grunnmur tilbake. Søker mener at bua vil være en tilgang og tilrettelegging for besøkere ved Skjærbekktjøna til alle årstider.

Bårdli søker dessuten om grunneiers godkjenning etter motorferdselslovens § 10 til å preparere skiløype opp til tjønna. Dette spørsmålet tas ikke opp i denne saken, i og med det foreløpig ikke foreligger slik dispensasjon fra lokal motorferdselsmyndighet.

Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunn disponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvern hensynet.

Administrasjonens vurdering.

Søkers argumenterer med at en bu ved Skjærbekktjøna vil være en tilrettelegging som kommer besøkere til gode. Det er en vurdering som fjellstyret forstår og for så vidt kan stille seg bak. Det som er spesielt i denne saken er imidlertid at det er en privatperson som søker. Dersom en slik søknad godkjennes hos grunneier og lokal bygningsmyndighet, vil det reise en del spørsmål i forhold til driftsansvar. Siden formålet er allmenntilgjengelig hadde det på sett og vis vært bedre om søknaden hadde kommet fra en organisasjon eller lokal forening.

I realiteten er det bare fjellstyret (samt grunneier) som kan oppføre buer på slike plasser. Fjellevens § 35 hjemler for at fjellstyret kan gjøre dette. Vurderingen er imidlertid at fjellstyret nå har relativt mange slike koier og åpne buer rundt omkring på allmenningen, slik at det er ganske god dekning. Derimot ligger det ingen slik bu ved Skjærbekktjøna. Nærmeste åpen bu som fjellstyret har ansvaret for er Tangjotløa, ca 4 km unna. Slik situasjonen er for fjellstyret, er det heller ikke realistisk at Fjellstyret skal oppføre en bu ved Skjærbekktjøna nå. Kjøpet av skogshusvær fra Statskog SF for noen år siden gjør at Fjellstyret har behov for å prioritere disse ift istandsetting og vedlikehold framfor å gå i gang med et nybygg.

Skjærbekktjøna ligger i fjellterreng 1039 m.o.h. Det kan derfor være værhardt, og ikke alltid like gjestmildt. Området er i kommuneplanens arealdel definert som LNF-område. Dette innebærer at det normalt bare kan tillates tiltak i tilknytning til landbruk eller annen stedegen næring. Bestemmelsen skal praktiseres konservativt, og det vil derfor være tvilsomt om det i hele tatt kan gis dispensasjon til tiltaket. Det er det imidlertid opp til kommunen å avgjøre.

For fjellstyrets del vil vurderingen være at tiltaket kan være forståelig og ligge i fjellstyrets interesse. Det er derimot problematisk dersom privatpersoner skal være eier av bua. Dersom bua av ulike årsaker opphører å være tilgjengelig for allmennheten vil grunnlaget for tillatelsen for fjellstyrets del opphøre. Det er også relevant å peke på presedenshensynet i denne saken. Dersom privatpersoner kan oppføre slike buer på flere steder der det argumenteres for et behov, vil en etter hvert komme bort i saker der det kan stilles spørsmålsteget ved reelt behov.

Sjøl om intensjonen i denne saken er god, rådes fjellstyret til å avgi negativ uttalelse i saken.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre fraråder at privatpersoner gis tillatelse til oppføring av buer rundt omkring i statsallmenningen.

Sak 98.20	Ark 362	Saksbeh.: OOps
Høring: Søknad om skigard/levegg ved hyttetomt – Femund Villmarksgrend		

Saksdokumenter vedlagt:

- Søknad fra Anett Bjørnebråten og Thomas Olsen, datert 30/11-20.

Bakgrunn.

Fjellstyret har fått inn en søknad bygging av skigard ved en hytte i Femund Villmarksgrend. Normalt vil en slik sak komme til fjellstyret for uttalelse fra Statskog SF. I og med fjellstyret behandlet to slike saker på siste møtet, er det av tidshensyn kurant å uttale oss nå før vi sender saken til Statskog SF for avgjørelse.

Søknaden er begrunnet med ønske om avskjerming i forhold til støv fra veien, støy og innsyn, se vedlegg.

Fjellstyret avgir sin uttalelse til Statskog i forhold til at dette er et grunn disponeringstiltak (Fjellevens §12). Fjellstyret må vurdere tiltaket i forhold til bruksrettsutøving, samt i forhold til friluftslivet og naturvern hensynet.

Administrasjonens vurdering.

Ihht Kommuneplanens bestemmelser det ikke absolutt forbud mot slike gjerder, men at det krever «særskilt godkjenning» (man må søke).

I saker som omhandler tiltak i regulerte områder har fjellstyrets vurderingen stort sett vært at tiltakene medføre marginal ulempe for de interesser fjellstyret er satt til å ivareta. Derimot er det ikke i fjellstyrets interesse at vedtatte arealplaner og reglene for bygging i disse områdene ikke følges. Dette fordi det skaper en uforutsigbar arealutnyttelse.

I dette tilfellet er for så vidt formålet forståelig, siden det handler om skjerming mot veistøv, støy og innsyn. Det er heller ikke i søknaden skissert at det er snakk om å gjerde inn hytta i sin helhet.

Det er derimot ikke ønskelig at fritidseiendommer på statsallmenningen gjerdes inn i sin helhet, dersom det ikke foreligger åpenbart behov i forhold til beitende dyr. Det er imidlertid tidligere godkjent slike gjerder rundt noen eldre hytter.

I dette tilfellet er det snakk om en vinklet, sammenhengende skigard, med en lengde på ca 25 meter. Det vil være mye åpning for dyr å passere rundt. I tillegg kan det sees på som et tiltak som har et nytteformål. Kommuneplanbestemmelsen kan tolkes slik at det er åpning for å godkjenne gjerder etter søknad. I denne saken er administrasjonens råd at Fjellstyret uttaler seg som det gjorde i de to sakene fjellstyret uttaler seg om i november.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre mener generelt at fritidseiendommer på statsallmenningen ikke skal gjerdes inn i sin helhet med mindre det foreligger åpenbart behov i forhold til beitedyr. I denne saken dreier det seg om kortere strekninger med gjerder som har en avskjermende funksjon i forhold til trafikk. Fjellstyret vurderer likevel presedenshensynet som så stort, at søknaden bør avslås. Det vises til kommuneplanens arealdel.

Sak 99.20	Ark	
Høring: Besøksstrategi Femundsmarka Nasjonalpark.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Oversendelsesbrev fra
- Forslag til «Besøksstrategi Femundsmarka Nasjonalpark»

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre er invitert til å si sin mening om «Besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark». Dette er naturlig, siden den delen av nasjonalparken som ligger innenfor Engerdal kommune er statsallmenning (med unntak av private arealer tilhørende gårdene i Sylen).

Besøksstrategien skal vise hvilke tiltak (informasjon, fysisk tilrettelegging, sonering, oppsyn etc.) som er nødvendig for å balansere verneverdier, besøkende og lokal verdiskaping slik at en oppnår størst mulig nytte for alle tre interesser.

Besøksforvaltning er en del av forvaltningen av et verneområde. Rammene for besøksforvaltningsarbeidet er naturmangfoldloven, verneforskriften og forvaltningsplanen. Disse legger føringer for arbeidet med besøksforvaltning. Med besøksforvaltning menes å legge til rette for og styre bruken av en nasjonalpark slik at opplevelsen for de besøkende og den lokale verdiskapingen blir størst mulig, forståelsen for vernet økes og verneverdiene ivaretas. Dersom det er motstridende målsettinger mellom ivaretagelse av verneverdier og lokal verdiskaping, skal ivaretagelse av verneverdien tillegges størst vekt.

Fjellstyrets rolle i verneområdeforvaltningen er synlig på flere vis. Dels skal fjellstyret administrere bruksrettsutøving, også i verneområdet, med de rammer som ligger til grunn for det. Fjellstyret har også en utøvende rolle i forhold til skjøtsel og oppsyn som er forankret i samarbeidsavtale med SNO. Fjellstyret er også med sin lokale tilstedeværelse en operativ samarbeidspart for verneområdeforvaltningen.

I forhold til fjellstyrets interesser vil disse være knyttet til at tradisjonell bruk i størst mulig grad videreføres, at reindriftsnæringens, de bofastes og friluftslivets interesser ivaretas. Det følger av Fjellevens §3 at Fjellstyret også har et ansvar for å ivareta naturverdiene i statsallmenningen.

Det som nasjonalparkstyret spesielt ønsker innspill om er:

- Tilretteleggingstiltak.
- Etablering av innfallsporter.
- Informasjonstiltak.
- Bedret ivaretagelse av verneformålet.

Frist for uttalelse er 10. desember, men det er avklart med Nasjonalparksforvalter at fjellstyret kan avgi uttalelse etter sitt møte den 15. desember.

Administrasjonens vurdering.

Forslaget til besøksstrategi fremstår som gjennomarbeidet og fornuftig på de fleste punkter. Det er viktig at en slik plan hensyntar ulike besøkere, og at besøk som gir lokal verdiskaping fortsatt gis rimelige villkår innenfor rammene for vern og artshensyn. Det er også viktig at ferdsel i området hensyntar reinen og dens beiteressurser. Det er også viktig å være klar over at det kan ligge en potensiell konflikt mellom ønsket om økt kommersialisering og hensynet til reindriften.

Fjelloppsynet har på oppdrag fra SNO og Nasjonalparkforvaltningen de seinere åra hatt fokus på å begrense etableringen av nye bålplasser og ulovlig hogst av ved. Besøksstrategien legger opp til å videreføre dagens ordning med utkjøring av ved til de åpne buene, som i hovedsak ligger nord for Røa. Dette er positivt og det bør vurderes om også de mest frekventerte leirplasser sør for Røa også forsynes med ved for å begrense omfanget av ulovlig hogst.

Et annet tiltak som vil være positivt er at innfallsport på Valdalsfjellet. Her er det behov for en opprusting og et slikt prosjekt kan med fordel skje gjennom samarbeid med flere parter, bl.a. reindriftsinteressen i området, kommunen m.fl.

Dokumentet beskriver en problemstilling knyttet til ferdsel og telting i områder som er sårbare i forhold til forekomst av visse arter. Bl.a. for Røvolffjellets del er det skissert en problemstilling der fiske som aktivitet problematiseres i forhold til forekomst og hekking av flere sårbare fuglearter. Et tiltak som er beskrevet er å legge om DNT-stien mellom Svukuriset og Røvollen. Området har godt fiske, ikke minst takket være fjellstyrets innsats over år, og følgelig er det et populært område å fiske i. En utvikling der besøkende fiskere i større grad enn tidligere også har mulighet til å besøke området tidligere i sesongen, gjør at trafikken har blitt spredt over en lengre del av sesongen. Det er derfor foreslått at leirslagning og fiske rundt Røvoltjønnan skal reduseres.

Ved vurdering av om en aktivitet er skadelig eller ikke, må de objektive fakta i saken være mest mulig entydige. Det er f.eks en pedagogiske utfordring å peke på fiskere som mer «forstyrrende» enn andre besøkere. Dette må dokumenteres gjennom å påvise økt ferdsel relatert til tilbakegang i forekomst/hekking av de artene som det pekes på. Hvorvidt det foreligger entydige data på dette er nok usikkert.

Dersom en ønsker å redusere fisket kan det gjøres på to måter; enten må det innføres ferdselsforbud eller det må innføres fiskeforbud. Det forstås slik at juridisk er det fisket som er enklest å begrense. Det er det i så fall fjellstyret som kan fatte vedtak om. Det må i så fall foreligge dokumentasjon på at det faktisk er fiskere som påvirker forekomsten og evt hekkingen negativt. For det andre vil dette ha en økonomisk konsekvens for fjellstyret som må kompenseres. Det vil medføre en begrensning i bofastes mulighet for bruk av området, og spørsmålet vil derfor ha noen prinsipielle juridiske moment som bør belyses. Fjellstyrene ser på jakt og fiske som en del av allmenningsretten. Slike retter kan ikke innskrenkes gjennom verneregler, i hvert fall ikke uten at det kompenseres.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre stiller seg bak de fleste forslag til tiltak i foreslått «Besøksstrategi for Femundsmarka nasjonalpark». For fjellstyret er det viktig at besøk i nasjonalparken balanseres med hensynet til reindriftsnæringen. Videre er det viktig at bofaste som har en del av sitt utkomme fra virksomhet i parken fortsatt kan bedrive og utvikle sin næringsvirksomhet innenfor formål med verneområdet. En besøksforvaltning som også hensyntar lokal verdiskaping er viktig, slik at også nye aktører gis mulighet.

Når det gjelder foreslått tiltak om å begrense leirslagning og fiske rundt Røvoltjønnan, mener fjellstyret at problemstillingen må løses på annet vis enn gjennom regulering av fisket. Fjellstyret kan ikke pålegges å gjøres innskrenkninger i muligheten for fisket siden dette berører allmenningsretter. Dersom dokumentasjon understøtter problembeskrivelsen på Røvolvfjellet, er fjellstyret for så vidt enig i at en bør se på ulike tiltak for å forbedre situasjonen. Dersom ferdsel og fiske i området har signifikant negativ innvirkning, må begrensning i ferdsel i visse perioder reguleres gjennom ferdselsforbud. Dersom ikke forskriften for nasjonalparken hjemler dette i dag, er det mer ryddig å endre disse istedenfor å problematisere en enkeltgruppes bruk av området. En betydelig andel av de som besøker nasjonalparken gjør det p.g.a de gode fiskemulighetene.

Sak 100.20	Ark	
------------	-----	--

Høring: Melding om oppstart av revidering Forvaltningsplan Rovvilt – region 5.		
---	--	--

Saksdokumenter vedlagt:

- Oversendelsesbrev fra Rovviltnemnda i region 5, datert 16/11-20.
- Forvaltningsplan for rovvilt i Hedmark, vedtatt 10/1-14.

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre er invitert til å komme med innspill i forhold til oppstart av arbeidet med revidering av forvaltningsplan for rovvilt i region 5. Det skal m.a.o. gis eventuelle innspill i forhold til oppstartsmeldingen. Det er skissert en framdriftsplan for arbeidet og etter denne vil et forslag til ny plan komme på høring i løpet av høsten 2021.

Etter rovviltforskriftens §6 skal forvaltningsplanen rulleres med jevne mellomrom for å sikre at den er oppdatert i forhold til utviklingen i rovviltbestandene og skadesituasjonen. Det er Rovviltnemnda i region 5 som er ansvarlig for rulling av planen. Frist for å komme med innspill til oppstarten er satt til 15. januar.

Saken er relevant for fjellstyret i forhold til at fjellstyret administrerer beiterettigheten i statsallmenningen. Styreleder har bedt om at saken tas opp til behandling.

Administrasjonens vurdering.

En må utgå fra at en revidering av planen vil medføre en oppdatering av de deler i planen som omhandler bestandsstatus, tapsstatistikk, forvaltningsmessige relevant biologi m.m. Planens innhold og oppbygging for øvrig vurderes inneholde de temaer som er nødvendige for dokumentet. En del informasjon som rovviltnemnda trenger i sitt arbeid vil uansett måtte oppdateres årlig.

Debatten om rovviltforvaltningen er veldig polarisert. På mange vis vil rammebetingelsene for forvaltningen også gjenspeile det. Det er et saksområde som blir viet stor oppmerksomhet, både fra allmennheten og ulike interessegrupper. Av det følger også at de politiske partiene har et engasjement i saken.

For fjellstyrets del er hensynet til beitenæringa i statsallmenningen den viktigste interessen å ivareta i et slikt arbeid. I denne fasen av skissert prosess er det hensiktsmessig å gi innspill i forhold til momenter som skal vurderes i revideringen av planen. I plandokumentets kap. 10 er det en oppstilling av rovviltnemndas politiske signaler til revideringsarbeidet. Her er det verdt å merke seg siste kulepunktet om at det er ønskelig med en størst mulig buffersone mellom forvaltningsområdet for ulv og samiske tamreinområder. Dette er det relevant for fjellstyret å gi sin tilslutning til.

Administrasjonens forslag til uttalelse:

Engerdal fjellstyre stiller seg bak rovviltnemndas politiske signaler. Av hensynet til reindriftsnæringen på statsallmenningen i Egnerdal er det spesielt viktig er det etableres en størst mulig buffersone mellom forvaltningsområde for ulv og det samiske reinbeiteområdet.

Sak 101.20	Ark 231	
Fastsettelse av lønn ihht ny tariffavtale mellom Naturviterne og NFS.		

Saksdokumenter vedlagt:

- Hovedavtale
- Tariffavtale
- Protokoll

Bakgrunn.

Som følge av endret tariffavtale mellom Naturviterne og NFS, skal det fastsettes ny lønn for daglig leder.

Saken legges fram i møtet.

Sak 102.20	Ark 512	
Evaluering av «Lokale retningslinjer for skogforvaltningen»		

Saksdokumenter vedlagt:

- Lokale retningslinjer for skogforvaltningen på statsallmenningen.
- Sak 74.19.

Bakgrunn.

Engerdal fjellstyre vedtok høsten 2019 «Lokale retningslinjer for skogforvaltningen på statsallmenningen i Engerdal», se sak 74.19.

Vedtaket var som følger:

Fjellstyrets vedtak:

1. *Fjellstyret vedtar retningslinjer for skogforvaltning som foreslått.*
2. *Disse retningslinjene for skogforvaltning skal evalueres i fjellstyrets budsjettmøte i desember hvert år, første gang i desember 2020.*
3. *Retningslinjene for skogforvaltning oversendes til Statskog SF og Engerdal kommune ved Formannskapet.*

Fjellstyret i Engerdal har over flere år engasjert seg i forvaltningen av skogressursen på statsallmenningen. I flere sammenhenger har fjellstyret tilkjennegitt sitt syn ovenfor Statskog SF. Disse lokale retningslinjene følger av fjellstyrets engasjement om skogressursen.

I henhold til vedtaket i 2019 er det lagt opp til en årlig evaluering av de lokale retningslinjene. Med bakgrunn i det legges saken fram for Fjellstyret uten konkrete forslag til endringer i retningslinjene eller et konkret forslag til vedtak som endrer vedtaket i sak 74.19.